

Jämtön

vattenskyddsområde

Skyddsföreskrifter och upplysningar

Luleå Miljöresurs AB
Gårdsvägen 11, 973 47 Luleå
0920-25 09 00
www.lumire.se

Innehåll

1.	Vattenskyddsområdet	1
1.1	Syfte med skyddet	1
1.2	Avgränsning av skydds-zoner	1
1.3	Skydds-föreskrifter	1
1.4	Hänsynsregler	1
2	Skydds-föreskrifter	2
2.1	Skydds-område.....	2
2.2	Ikraft-trädande	2
2.3	Övergångsregler.....	2
2.4	Allmänt om förbud, dispenser och tillstånd	2
2.5	Dispens	3
2.6	Undantag för den kommunala vattenförsörjningsverksamheten	3
2.7	Skyltning	3
2.8	Definitioner.....	3
2.9	Primär skydds-zon.....	5
2.10	Sekundär skydds-zon A	7
2.11	Sekundär skydds-zon B	9
3	Upplysningar	11
3.1	Underrättelse om olyckshändelse och brandsläckning.....	11
3.2	Beredskap	11
3.3	Ersättning	11
3.4	Påföljd vid överträdelse av skydds-föreskrift	11
3.5	Tillsyn.....	11
3.6	Avgift.....	12
3.7	Övrig lagstiftning.....	12
3.8	Ny och ersättande lagstiftning.....	12
3.9	Uppsättning av skyltar och stängsel	12
3.10	Information.....	12
4	Allmänna lagstiftningar.....	12
4.1	Hantering av oljor, brandfarliga vätskor och övriga kemikalier	12
4.2	Spridning av kemiska bekämpningsmedel	13
4.3	Hantering av avfall.....	14
4.4	Transport av farligt gods.....	14
4.5	Avlopps-anläggningar	14
4.6	Vattenverksamhet	15
4.7	Energianläggningar	15
4.8	Skogsbruk.....	15

1. Vattenskyddsområdet

1.1 Syfte med skyddet

Dricksvatten är ett livsmedel och en av de viktigaste komponenterna för att uppnå en god livskvalitet. Det är därför viktigt att skydda vattnet mot föroreningar och annan negativ påverkan, sett i ett flergenerationsperspektiv.

Syftet med vattenskyddsområdet och tillhörande skyddsföreskrifter är att säkerställa att Jämtöns vattentäkt har ett tillräckligt skydd så att det kan användas som dricksvattentäkt nu och i framtiden, detta genom att begränsa risken för försämring av dricksvattnets kvalitet och tillgång. De föreslagna skyddsföreskrifterna ska säkerställa att syftet med skyddet uppnås genom att reglera och motverka sådana verksamheter, hantering och åtgärder som kan medföra risk för vattenförorening och negativ påverkan på råvattenkvaliteten eller tillgänglig vattenmängd. Vattenskyddsområdet syftar även till att vara ett underlag vid samhällsplanering, tillsyn och prövning.

1.2 Avgränsning av skyddszoner

Vattenskyddsområdet är indelat i primär - respektive sekundär skyddszon. Skyddszonernas gränser har dragits med stöd av utförd riskanalys, utifrån påverkanskällor och de hydrologiska och hydrogeologiska förhållanden som råder inom vattentäktens tillrinningsområde. Skyddsföreskrifterna är en del av arbetet för att förhindra att vattnet som når vattentäkten förorenas.

Skyddszonernas gränser redovisas på bifogad karta i bilaga XX. Primär skyddszon innefattar det område varifrån transporttiden för grundvatten till vattentäkten bedöms vara mindre än 100 dygn vid ogynnsamma förhållanden. Sekundär skyddszon har avgränsats så att de områden där huvudsaklig grundvattenbildning till vattentäkten sker ingår i vattenskyddsområdet. Sekundär skyddszon omfattar även områden där strömning mot vattentäkten kan ske genom transport via ytvatten (Jämtöälven) som därefter infiltrerar i grundvattnet. För sekundär skyddszon sker en uppdelning där sekundär skyddszon A omfattar områden som har tillrinning mot vattentäkten genom grundvatten och sekundär skyddszon B områden som har tillrinning via ytvatten. För de delar av vattentäktens tillrinningsområde som ligger utanför föreslaget vattenskyddsområde bedöms risker för påverkan på vattentäkten som kan uppstå inte vara så pass höga att skyddsföreskrifter krävs.

1.3 Skyddsföreskrifter

För ett vattenskyddsområde gäller vissa bestämmelser som regleras i s.k. skyddsföreskrifter. Skyddsföreskrifterna ska bidra till att nå syftet med vattenskyddsområdet och är ett komplement till annan lagstiftning. Utgångspunkten för skyddsföreskrifterna är den riskanalys som genomförts för verksamheter och potentiella föroreningskällor i vattentäktens tillrinningsområde.

1.4 Hänsynsregler

I 2 kap. 3 § miljöbalken (SFS 1998:808) finns allmänna hänsynsregler som innebär att alla som bedriver eller avser att bedriva en verksamhet eller vidtar en åtgärd ska utföra de skyddsåtgärder, iaktta de begränsningar och vidta de försiktighetsåtgärder i övrigt som behövs för att förebygga, hindra eller motverka att verksamheten eller åtgärden medför skada eller olägenhet för människors hälsa eller miljön. Detta innebär att om en yt- eller grundvattentillgång utnyttjas eller kan komma att utnyttjas för vattentäkt, är alla som vill bedriva sådan verksamhet eller vidta sådana åtgärder i vatten eller på land som kan skada vattentillgången skyldiga att vidta de skyddsåtgärder, tåla de begränsningar av verksamheten och iaktta de

försiktighetsmått i övrigt som skäligen kan fordras för att förebygga eller avhjälpa skadan. Skydds-föreskrifterna kan ses som en upplysning om hur de allmänna hänsynsreglerna ska tolkas inom skyddsområdet.

Skyddsföreskrifterna avser att reglera de verksamheter, åtgärder och hanteringar som lokalt bedömts vara påtagliga för vattentäkten. Det som lämnats oreglerat i föreskrifterna är inte allmänt tillåtligt. Miljöbalkens allmänna hänsynsregler och annan tillämplig lagstiftning gäller även fortsättningsvis för sådana områden, vilket innebär att man måste ta hänsyn till grundvattenskyddet i fall där användning, verksamhet, åtgärd m.m. innebär att det finns skäl till det. Det kan i vissa fall innebära att man behöver vidta skyddsåtgärder eller t.o.m. avstå från något. Vid osäkerhet finns alltid en möjlighet att samråda med den kommunala nämnden för miljöfrågor i frågan.

2 Skyddsföreskrifter

2.1 Skyddsområde

Skyddsföreskrifterna gäller inom det skyddsområde som markeras på bifogad karta. När gränsen dragits längs en väg innebär det att gränsen är dragen längs yttre dikesren, d.v.s. vägen och diken ingår i skydds-zonen.

2.2 Ikraftträdande

Vattenskyddsområdet för Jämtön med tillhörande skyddsföreskrifter träder ikraft 202X-XX-XX. Skyddsföreskrifterna gäller i enlighet med miljöbalken 7 kap. 22 § och 30 § omedelbart, även om de överklagas.

2.3 Övergångsregler

Befintliga verksamheter som är tillståndspliktiga enligt dessa föreskrifter ska senast 1 år efter det att skyddsföreskrifterna vunnit laga kraft ha lämnat in ansökan om tillstånd till kommunala nämnden för miljöfrågor. Nya tillståndspliktiga verksamheter ska ha erhållit tillstånd innan verksamheten påbörjas.

I de fall det krävs fysiska åtgärder på befintliga anläggningar, maskiner eller dylikt inom befintlig verksamhet för att uppfylla skyddsföreskrifterna, men inte tillstånd krävs, ska åtgärderna ha genomförts senast 2 år efter att skyddsföreskrifterna trätt i kraft.

Eventuell ansökan om dispens för befintliga verksamheter och åtgärder som enligt dessa föreskrifter förbjuds men som tidigare varit tillåtliga ska skyndsamt, dock senast 3 månader efter att föreskrifterna trätt i kraft, lämnas in till den kommunala nämnden för miljöfrågor.

2.4 Allmänt om förbud, dispenser och tillstånd

Skyddsföreskrifterna riktar sig till fastighetsägare och innehavare av särskild rätt (t.ex. hyresrätt, arrende, ledningsrätt). Det innebär att förbud och tillstånd normalt gäller per fastighet, även om det finns flera fastighetsägare. Om det på en fastighet finns flera hushåll, verksamheter eller andra innehavare av särskild rätt, gäller förbud och tillståndskrav per hushåll, per verksamhet eller per annan innehavare av särskild rätt. Förbud och tillståndskrav kan gälla per verksamhet om verksamheten sträcker sig över flera fastigheter.

Tillstånd och dispenser för verksamheter eller åtgärder får endast beviljas om syftet med vattenskyddet inte motverkas och under förutsättning att åtgärden inte strider mot bestämmelser i miljöbalken. Tillstånd och dispenser får förenas med de villkor som behövs.

2.5 Dispens

Dispens från skyddsföreskrifterna kan sökas hos den kommunala nämnden för miljöfrågor. Den kommunala nämnden för miljöfrågor beslutar i ärenden om dispensansökan, och kan om särskilda skäl föreligger, ge dispens från skyddsföreskrifterna.

2.6 Undantag för den kommunala vattenförsörjningsverksamheten

Föreskrifterna utgör inget hinder mot den hantering, de åtgärder och de verksamheter som är nödvändiga för den kommunala vattenförsörjningsverksamhetens bedrivande.

2.7 Skyltning

Huvudmannen för vattentäkten ska se till att informationsskyltar finns uppsatta på väl synlig plats vid vägar och längs skoterleder som leder in och igenom vattenskyddsområdet. Skyltningen ska utformas enligt de rekommendationer som givits ut av Naturvårdsverket m.fl. och som finns i foldern ”Utmärkning av vattenskyddsområde”.

2.8 Definitioner

Arbetsfordon: Fordon som är avsedda att användas vid verksamhetsutövning, undantaget fordon som är avsedda enbart för personbefordran och är försedda med 9 sittplatser eller färre. Arbetsfordon kan vara traktorer, lastbilar, transportbilar, grävmaskin, vält m.m. Även arbetsfordon uppställda för reparation ingår.

Arbetsmaskin: Alla andra maskiner som inte är ett fordon och som drivs med flytande bränsle eller innehåller oljor. Det kan vara stationära förbränningsmotorer, transformatorer, elverk eller dylikt.

Avfall: Varje föremål, ämne eller substans som ingår i en avfallstyp enligt bilaga 3 till avfallsförordningen 2020:614 och som innehavaren gör sig av med eller avser eller är skyldig att göra sig av med. Kommunalt avfall från enskilt hushåll, vilket läggs i enskilda tunnor för regelbunden sophämtning, är ej att betrakta som avfall enligt dessa föreskrifter. Komposterbart hushållsavfall från enskilt hushåll, vilket läggs i hushållskompost på den egna tomten är ej heller att betrakta som avfall.

Avloppsvatten: Avser i dessa föreskrifter

- a) spillvatten eller annan flytande orenlighet,
- b) vatten som använts som kylning, eller
- c) dagvatten

Dagvatten: Vatten som rinner av från gator, vägar, tak och andra hårdgjorda ytor vid regn eller snösmältning och som inte tränger ner i marken.

Deponering: Uppläggning eller förvaring av avfall på eller i mark, där avfall förvaras under längre tid än ett år.

Djurhållning: Sådan typ av djurhållning som avses i 2 kap. 3 § miljöprövningsförordningen (2013:251), exempelvis hållande av nötkreatur, hästar, svin, får eller fjäderfän. Som djurhållning betraktas inte hållande av hund eller katt.

Farligt avfall: Omfattar det avfall som avses i 1 kap. 4 § avfallsförordningen 2020:614.

Förorenade massor: Massor från ett område, en deponi eller mark, grundvatten eller sediment, vars föroreningshalter överskrider lokal eller regional bakgrundshalt.

Gallring: Avverkning av vissa träd i ett bestånd där majoriteten står kvar.

Hantering: En verksamhet eller åtgärd som utgörs av tillverkning, bearbetning, behandling, förpackning, förvaring, lagring, transport, användning, omhändertagande, destruktion, konvertering, saluförande, överlåtelse, omlastning eller därmed jämförliga förfaranden.

Invallning: Ett sekundärt skydd i form av ett fysiskt hinder som fångar in den förvarade vätskan, som saknar anslutning till avlopp och som förhindrar läckage, överfyllnad och spill från att spridas vidare till omgivningen samt förhindrar ansamling av regn- och smältvatten

Kemikalier skadliga för grundvattnet: Omfattar i dessa föreskrifter pesticider (bekämpningsmedel), klorerade lösnings- och blekmedel samt per- och polyfluorerade alkylsubstanser (PFAS) liksom produkter som innehåller dessa.

Markberedning: en åtgärd som utförs på främst hyggen för att underlätta förnyringen. Syftet med markberedningen är att blottlägga mineraljorden, vilket tar bort konkurrerande vegetation för plantan eller fröet.

Mesa: En restprodukt som bildas vid sulfatkokning i en pappersmassfabrik, bestående av ett slam av olöslig kalciumkarbonat (CaCO_3).

Motorfordon: Motordrivet transportmedel som kan framföras på mark, vatten eller is. Här omfattas bland annat bil, traktor, skoter, vattenskoter och motorbåt. Uttryckligt undantag från definitionen görs för eldriven rullstol eller eldrivet fordon med en med en tramp- eller vevanordning som är att anse som cykel.

Mängder som normalt förekommer inom ett hushåll: Avser hantering av den mängd som motsvaras av enstaka förpackningar av de storlekarna som man som enskild konsument kan köpa i detaljhandeln. Tillfällig förvaring i samband med målning av enskilt bostadshus ingår också i begreppet.

Permanent upplag av bark, ved, timmer eller liknande: Upplag av dessa produkter med en varaktighet på längre än 1 år. Kortare upplagstid är således tillfälliga upplag.

Slagg: Uppstår vid olika typer av metallurgiska reaktioner. Slagg består huvudsakligen av oxider i form av oönskade ämnen och metaller, och metall med alltför hög föroreningshalt, och avskiljs till exempel som masugnsslagg. Slagg kan även uppstå vid oxidation av metall vid smält- och värmningsprocesser. Slagg kallas även de sintrade klumpar av obrännbart material och aska vilka bildas vid förbränning av fasta bränslen (t.ex. kol och koks). Slagg innefattar även upparbetad bottenaska från avfallsförbränning.

Tillstånd: Ett beslut om att hinder inte föreligger mot att bedriva den verksamhet eller vidta de åtgärder som avses att göras. Tillståndet kan förenas med villkor. Ansökningshandlingar och ytterligare information om att ansöka om tillstånd kan erhållas från tillståndsgivande myndighet. Underlaget för tillståndsprövningen lämnas in av den sökande, varefter ett skriftligt tillstånd lämnas alternativt avslås ansökan.

Upplag: Förvaring av material som läggs öppet på mark, i jord eller i vatten. Som upplag betraktas inte plats på marken för kompostering av hushållsavfall från enskilt hushåll.

Växtnäringsämnen omfattar gödsel från djur (fastgödsel, kletgödsel, flytgödsel och urin), avloppsslam, humanurin, handelsgödsel och liknande ämnen med syfte att höja växtproduktionen. Gödsel från direkt betande djur ingår inte i begreppet växtnäringsämnen i dessa föreskrifter.

2.9 Primär skyddszon

§ 1 PETROLEUMPRODUKTER OCH BRANDFARLIGA VÄTSKOR

Hantering av petroleumprodukter och brandfarliga vätskor i större volym än sammanlagt 60 liter är förbjuden. För förvaring av sammanlagt 60 l petroleumprodukter och brandfarliga vätskor eller mindre gäller dessutom att den är förbjuden om förvaring inte sker på en yta där åtgärder vidtagits på sådana sätt att förorening av mark och vatten förhindras och att spill säkert kan omhändertas.

Undantag från förbuden gäller för drivmedel och oljor i fordon och arbetsmaskiners egna tankar för bränsle och oljor samt för bränsle i cistern för befintlig uppvärmning. Cistern för bränsle för befintlig uppvärmning av fastighet, liksom byte av cistern för denna användning, kräver tillstånd från den kommunala nämnden för miljöfrågor.

§ 2 KEMIKALIER, UTÖVER REGLERADE I § 1

Förvaring av kemikalier skadliga för grundvattnet (utöver de som regleras i §1) är förbjuden. Undantag från förbudet gäller om förvaringen sker på en yta där åtgärder vidtagits på sådana sätt att förorening av mark och vatten förhindras och att spill säkert kan omhändertas.

Hantering av större mängder kemikalier än vad som normalt förekommer inom ett hushåll kräver tillstånd från den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Brandsläckningsarbete inom vattenskyddsområdet kräver efter avslutad insats omedelbar kontakt med den kommunala nämnden för miljöfrågor och vattentäktens huvudman.

§ 3 VÄXTNÄRINGSÄMNINGEN

Förvaring och spridning av växtnäringsämnen kräver tillstånd från den kommunala nämnden för miljöfrågor. Undantag från tillståndskravet gäller för trädgårdsskötsel med mängder som normalt förekommer inom ett hushåll.

§ 4 SKOGSBRUK

Permanent upplag av bark, ved, timmer eller liknande är förbjudna. Tillfälliga upplag av bark, ved, timmer eller liknande med en varaktighet längre än 2 månader kräver tillstånd från den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Förbud och tillståndsplikt gäller inte för icke-kommersiella upplag, om de ligger under tak eller annan konstruktion till skydd mot nederbörd. Vedhantering för eldning i bostadshus är också undantagen från förbud och tillståndskrav.

Annan avverkning än manuell röjning och manuell gallring kräver tillstånd från den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Maskinell markberedning kräver tillstånd från den kommunala nämnden för miljöfrågor.

§5 DJURHÅLLNING

Djurhållning i form av en djurenhet eller fler kräver tillstånd från den kommunala nämnden för miljöfrågor.

§ 6 AVLOPP INKLUSIVE DAGVATTEN

Etablering av infiltrationsanläggningar, markbäddar, slutna tankar eller andra avloppsanläggningar för avloppsvatten är förbjudet. Undantaget från förbudet är spolvatten från enskilda dricksvattenanläggningar. Undantag från förbudet gäller även för anläggning för avledning av dagvatten, vilka kräver tillstånd från den kommunala nämnden för miljöfrågor. Tillståndskravet gäller inte anläggning för avledning av dagvatten från ytor som utgörs av tomtmark.

Kompostering av latrin och avloppsslam är förbjuden.

§ 7 AVFALL, UPPLAG OCH DEPONIER

Deponering eller yrkesmässig lagring av avfall eller förorenade massor är förbjudet.

Förvaring av flytande farligt avfall är förbjuden om förvaring inte sker på en yta där åtgärder vidtagits på sådana sätt att förorening av mark och vatten förhindras och att spill säkert kan omhändertas. Större volym än sammanlagt 60 liter flytande farligt avfall får inte förvaras.

Användning av avfall för anläggningsändamål är förbjudet. Undantag från förbudet gäller användning av avfall vid anläggningsarbeten ovan mark, vilket kräver tillstånd från den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Upplag eller tillverkning av asfalt, mesa, oljegrus eller kemiska halkbekämpningsmedel är förbjudet.

Snö härrörande från trafikerade ytor utanför primär skyddszon får inte läggas upp inom skyddszonen.

§ 8 VÄGHÅLLNING

Kemisk halkbekämpning och kemisk dammbekämpning på vägar kräver tillstånd från den kommunala nämnden för miljöfrågor. Saltblandad sand med maximalt 20 kg salt/m³ undantas från tillståndsplikten. Även saltning av väg vid extrem halka, dock maximalt 4 gånger/år på respektive vägsträcka, undantas från tillståndsplikten. För brådskande åtgärder som är nödvändiga med hänsyn till skyddet mot allvarliga olägenheter för människors hälsa kan tillstånd sökas i efterhand.

§ 9 TÄKTVERKSAMHET

Kommersiell berg-, sand- och grustäkt, annan kommersiell täktverksamhet eller husbehovstäkt är förbjudna.

§ 10 GRUVVERKSAMHET

Gruvbrytning och prospektering i form av markarbeten är förbjudet.

§ 11 UPPSTÄLLNING OCH SKÖTSEL AV MOTORDRIVNA FORDON OCH MASKINER

Uppställning av motordrivna arbetsfordon eller arbetsmaskin med varaktighet längre än 8 timmar är förbjudet. Undantag från förbudet gäller om uppställning sker på en yta där åtgärder vidtagits på sådana sätt att förorening av mark och vatten förhindras och att spill säkert kan omhändertas.

Tankning av motordrivna arbetsfordon eller arbetsmaskin är förbjudet. Undantag från förbudet gäller om tankning sker på en yta där åtgärder vidtagits på sådana sätt att förorening av mark och vatten förhindras och att spill säkert kan omhändertas och det finns beredskap att omedelbart omhänderta spill.

Undantag från förbuden avseende uppställning och tankning gäller även för arbetsfordon och arbetsmaskiner med tankvolym på mindre än 10 liter.

§ 12 ENERGIANLÄGGNINGAR

Etablering av anläggningar för lagring och/eller utvinning av kyla eller värmeenergi i eller ur mark är förbjudet. Förbudet gäller även anläggande av kompletterande jordvärme till befintliga energianläggningar.

Etablering av anläggningar för lagring och/eller utvinning av kyla eller värmeenergi i eller ur berg kräver tillstånd från den kommunala nämnden för miljöfrågor. Tillståndskravet gäller även anläggande av kompletterande borrhål till befintliga energianläggningar.

§ 13 ENSKILDA GRUNDTVATTENTÄKTER

Etablering av brunn för enskild vattenförsörjning kräver tillstånd från den kommunala nämnden för miljöfrågor.

§ 14 SCHAKTNINGS-, MUDDRINGS- OCH MARKARBETEN

Schaktnings-, muddrings- och markarbeten, inklusive pålning och spontning, kräver tillstånd från den kommunala nämnden för miljöfrågor. Undantag från tillståndskravet gäller för schaktnings- och markarbeten inom en total yta för arbetet på mindre än 150 m² och grundare än 3 m. Tillstånd krävs dock alltid för schaktnings- och markarbeten som berör förorenat område samt muddringsarbeten.

Användning av slagg, avfall eller produkter som helt eller delvis är tillverkade av återvunnet avfall vid markarbeten är förbjudet. För användning vid anläggningsarbeten ovan mark krävs tillstånd från den kommunala nämnden för miljöfrågor.

§ 15 FRILUFTSAKTIVITETER

Tävling med motorfordon är förbjudet.

§ 16 MILJÖFARLIG VERKSAMHET

Nytablering eller ändring av verksamhet, som är anmälningspliktig enligt bilaga till miljöprövningsförordning (2013:251) och som inte regleras under någon annan punkt i dessa skyddsföreskrifter, kräver tillstånd från den kommunala nämnden för miljöfrågor.

2.10 Sekundär skyddszon A

§ 17 PETROLEUMPRODUKTER OCH BRANDFARLIGA VÄTSKOR

Förvaring av petroleumprodukter och brandfarliga vätskor är förbjuden. Undantag från förbudet gäller om förvaringen omfattar mindre än 3,2 m³ och sker på en yta där åtgärder vidtagits på sådana sätt att förorening av mark och vatten förhindras och att spill säkert kan omhändertas. För förvaring av sammanlagt mer än 60 l petroleumprodukter och brandfarliga vätskor gäller dessutom att den är förbjuden om förvaringen inte sker i en invallning som kan samla upp hela volymen av den största behållaren samt 10 % av summan av övriga behållares volym.

Hantering av petroleumprodukter och brandfarliga vätskor i större volym än sammanlagt 150 liter kräver tillstånd från den kommunala nämnden för miljöfrågor. Undantag från tillståndskravet gäller för drivmedel och oljor i fordon och arbetsmaskiners egna tankar för bränsle och oljor.

§ 18 KEMIKALIER, UTÖVER REGLERADE I § 17

Förvaring av kemikalier skadliga för grundvattnet (utöver de som regleras i §17) är förbjuden. Undantag från förbudet gäller om förvaringen sker på en yta där åtgärder vidtagits på sådana sätt att förorening av mark och vatten förhindras och att spill säkert kan omhändertas.

Hantering av större mängder kemikalier än vad som normalt förekommer inom ett hushåll kräver tillstånd från den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Brandsläckningsarbete inom vattenskyddsområdet kräver efter avslutad insats omedelbar kontakt med den kommunala nämnden för miljöfrågor och vattentäktens huvudman.

§ 19 SKOGSBRUK

Permanent upplag av bark, ved, timmer eller liknande kräver tillstånd från den kommunala nämnden för miljöfrågor. Undantag från tillståndskravet gäller för icke-kommersiella upplag, om de ligger under tak eller annan konstruktion till skydd mot nederbörd eller för vedhantering för uppvärmning av bostadshus.

Maskinell markberedning eller annan avverkning än röjning kräver tillstånd från den kommunala nämnden för miljöfrågor.

§ 20 AVLOPP INKLUSIVE DAGVATTEN

Etablering av infiltrationsanläggningar, markbäddar, slutna tankar eller andra enskilda avloppsanläggningar för avloppsvatten kräver tillstånd från den kommunala nämnden för miljöfrågor. Undantaget från förbudet är spolvatten från enskilda dricksvattenanläggningar. Undantag från tillståndskravet gäller även anläggning för avledning av dagvatten från ytor som utgörs av tomtmark.

Ändringar i avloppsanläggningars funktion som kan medföra väsentlig ändring av avloppsvattnets mängd eller sammansättning kräver tillstånd från den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Kompostering av latrin och avloppsslam kräver tillstånd från den kommunala nämnden för miljöfrågor.

§ 21 AVFALL, UPPLAG OCH DEPONIER

Deponering eller yrkesmässig lagring av avfall eller förorenade massor är förbjudet.

Förvaring av flytande farligt avfall är förbjuden om förvaring inte sker på en yta där åtgärder vidtagits på sådana sätt att förorening av mark och vatten förhindras och att spill säkert kan omhändertas. Större volym än sammanlagt 60 liter flytande farligt avfall får inte förvaras.

Användning av avfall för anläggningsändamål kräver tillstånd från den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Upplag eller tillverkning av asfalt, mesa, oljegrus eller kemiska halkbekämpningsmedel kräver tillstånd från den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Snö härrörande från trafikerade ytor utanför skyddsområdet kräver tillstånd från den kommunala nämnden för miljöfrågor.

§ 22 VÄGHÅLLNING

Kemisk halkbekämpning och kemisk dammbekämpning på vägar kräver tillstånd från den kommunala nämnden för miljöfrågor. Saltblandad sand med maximalt 20 kg salt/m³ undantas från tillståndsplikten. Även saltning av väg vid extrem halka, dock maximalt 4 gånger/år på respektive vägsträcka, undantas från tillståndsplikten. För brådskande åtgärder som är nödvändiga med hänsyn till skyddet mot allvarliga olägenheter för människors hälsa kan tillstånd sökas i efterhand.

§ 23 TÄKTVERKSAMHET

Kommersiell berg-, sand- eller grustäkt eller annan kommersiell täktverksamhet är förbjudna.

Husbehovstäkt kräver tillstånd från länsstyrelsen.

§ 24 GRUVVERKSAMHET

Gruvbrytning och prospektering i form av markarbeten är förbjudet.

§ 25 UPPSTÄLLNING OCH SKÖTSEL AV MOTORDRIVNA FORDON OCH MASKINER

Uppställning av motordrivna arbetsfordon eller arbetsmaskin med varaktighet längre än 8 timmar är förbjudet. Undantag från förbudet gäller om uppställning sker på en yta där åtgärder vidtagits på sådana sätt att förorening av mark och vatten förhindras och att spill säkert kan omhändertas.

Tankning av motordrivna arbetsfordon eller arbetsmaskin är förbjudet. Undantag från förbudet gäller om tankning sker på en yta där åtgärder vidtagits på sådana sätt att förorening av mark och vatten förhindras och att spill säkert kan omhändertas och det finns beredskap att omedelbart omhänderta spill.

Undantag från förbudet avseende uppställning och tankning gäller även för arbetsfordon och arbetsmaskiner med tankvolym på mindre än 10 l.

§ 26 ENERGIANLÄGGNINGAR

Etablering av anläggningar för lagring och/eller utvinning av kyla eller värmeenergi i eller ur berg eller mark kräver tillstånd från den kommunala nämnden för miljöfrågor.

§ 27 ENSKILDA GRUNDVATTENTÄKTER

Etablering av brunn för enskild vattenförsörjning kräver tillstånd från den kommunala nämnden för miljöfrågor.

§ 28 MILJÖFARLIG VERKSAMHET

Nyetaablering eller ändring av verksamhet, som är anmälningspliktig enligt bilaga till miljöprövningsförordning (2013:251) och som inte regleras under någon annan punkt i dessa skyddsföreskrifter, kräver tillstånd från den kommunala nämnden för miljöfrågor.

2.11 Sekundär skyddszon B

§ 29 PETROLEUMPRODUKTER OCH BRANDFARLIGA VÄTSKOR

Förvaring av petroleumprodukter och brandfarliga vätskor är förbjuden. Undantag från förbudet gäller om förvaringen omfattar mindre än 3,2 m³ och sker på en yta där åtgärder vidtagits på sådana sätt att förorening av mark och vatten förhindras och att spill säkert kan omhändertas. För förvaring av sammanlagt mer än 60 l petroleumprodukter och brandfarliga vätskor gäller dessutom att den är förbjuden om förvaringen inte sker i en invallning som kan samla upp hela volymen av den största behållaren samt 10 % av summan av övriga behållares volym.

Hantering av petroleumprodukter och brandfarliga vätskor i större volym än sammanlagt 150 liter kräver tillstånd från den kommunala nämnden för miljöfrågor. Undantag från tillståndskravet gäller för drivmedel och oljor i fordon och arbetsmaskinernas egna tankar för bränsle och oljor.

§ 30 KEMIKALIER, UTÖVER REGLERADE I § 29

Förvaring av kemikalier skadliga för grundvattnet (utöver de som regleras i §29) är förbjuden. Undantag från förbudet gäller om förvaringen sker på en yta där åtgärder vidtagits på sådana sätt att förorening av mark och vatten förhindras och att spill säkert kan omhändertas.

Hantering av större mängder kemikalier än vad som normalt förekommer inom ett hushåll kräver tillstånd från den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Brandsläckningsarbete inom vattenskyddsområdet kräver efter avslutad insats omedelbar kontakt med den kommunala nämnden för miljöfrågor och vattentäktens huvudman.

§ 31 AVLOPP INKLUSIVE DAGVATTEN

Etablering av infiltrationsanläggningar, markbäddar, slutna tankar eller andra enskilda avloppsanläggningar för avloppsvatten kräver tillstånd från den kommunala nämnden för miljöfrågor. Undantaget från förbudet är spolvatten från enskilda dricksvattenanläggningar. Undantag från tillståndskravet gäller även anläggning för avledning av dagvatten från ytor som utgörs av tomtmark.

Kompostering av latrin och avloppsslam kräver tillstånd från den kommunala nämnden för miljöfrågor.

§ 32 AVFALL, UPPLAG OCH DEPONIER

Deponering eller yrkesmässig lagring av avfall eller förorenade massor är förbjudet.

Förvaring av flytande farligt avfall är förbjuden om förvaring inte sker på en yta där åtgärder vidtagits på sådana sätt att förorening av mark och vatten förhindras och att spill säkert kan omhändertas. Större volym än sammanlagt 60 liter flytande farligt avfall får inte förvaras.

Användning av avfall för anläggningsändamål kräver tillstånd från den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Upplag eller tillverkning av asfalt, mesa, oljegrus eller kemiska halkbekämpningsmedel kräver tillstånd från den kommunala nämnden för miljöfrågor.

Snö härrörande från trafikerade ytor utanför skyddsområdet kräver tillstånd från den kommunala nämnden för miljöfrågor.

§ 33 UPPSTÄLLNING OCH SKÖTSEL AV MOTORDRIVNA FORDON OCH MASKINER

Uppställning av motordrivna arbetsfordon eller arbetsmaskin med varaktighet längre än 8 timmar är förbjudet. Undantag från förbudet gäller om uppställning sker på en yta där åtgärder vidtagits på sådana sätt att förorening av mark och vatten förhindras och att spill säkert kan omhändertas.

Tankning av motordrivna arbetsfordon eller arbetsmaskin är förbjudet. Undantag från förbudet gäller om tankning sker på en yta där åtgärder vidtagits på sådana sätt att förorening av mark och vatten förhindras och att spill säkert kan omhändertas och det finns beredskap att omedelbart omhänderta spill.

Undantag från förbuden avseende uppställning och tankning gäller även för arbetsfordon och arbetsmaskiner med tankvolym på mindre än 10 l.

§ 34 MUDDRINGSARBETEN

Muddringsarbeten, inklusive pålning och spontning, kräver tillstånd från den kommunala nämnden för miljöfrågor. Undantag från tillståndskravet gäller för muddringsarbeten inom en total yta för arbetet på mindre än 150 m² och grundare än 3 m.

§ 35 MILJÖFARLIG VERKSAMHET

Nytablering eller ändring av verksamhet, som är anmälningspliktig enligt bilaga till miljöprövningsförordning (2013:251) och som inte regleras under någon annan punkt i dessa skyddsföreskrifter, kräver tillstånd från den kommunala nämnden för miljöfrågor.

3 Upplysningar

3.1 Underrättelse om olyckshändelse och brandsläckning

Vid olyckshändelser, spill eller läckage, som utgör risk för vattenförorening, bör den kommunala räddningstjänsten på telefonnummer 112, den kommunala nämnden för miljöfrågor samt vattentäktens huvudman omedelbart underrättas av den som orsakat tillbudet eller fått kännedom om tillbudet.

Vid brandsläckningsarbete inom vattenskyddsområdet bör efter avslutad insats omedelbar underrättelse ske till Miljö- och hälsoskydd samt vattentäktens huvudman.

3.2 Beredskap

Uppgifter angående vattenskyddsområdet samt en plan för sanering vid akut föroreningsrisk bör finnas hos Räddningstjänsten. Räddningstjänsten ska även ha uppgifter till vattentäktens huvudman och den kommunala nämnden för miljöfrågor vid Luleå kommun.

3.3 Ersättning

Eventuell ersättning för intrång i pågående markanvändning med mera regleras i 31 kap. 4 § miljöbalken. Fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet kan ha rätt till ersättning om föreskrift för vattenskyddsområde innebär att pågående markanvändning avsevärt försvåras inom berörd del av fastighet. Detsamma gäller om mark tas i anspråk. Ersättning utgår dock inte för den ”förlust” som beror på att förväntningar om ändring i markens användningssätt inte kan infrias på grund av skyddsföreskrift.

3.4 Påföljd vid överträdelse av skyddsföreskrift

Överträdelse av skyddsbestämmelserna kan medföra ansvar enligt 29 kap. 2 § samt 29 kap. 2 a § miljöbalken (1998:808). För brott mot områdesskydd döms till böter eller fängelse i högst två år den som med uppsåt eller av oaktsamhet, orsakar en skada eller en risk för skada på eller annan olägenhet.

3.5 Tillsyn

Den kommunala nämnden för miljöfrågor i kommunen är tillsynsmyndighet för vattenskyddsområdet, eftersom kommunen har fastställt vattenskyddsområdet.

3.6 Avgift

Avgifter finns för prövning av ärenden enligt dessa skyddsföreskrifter och avgifter för tillsyn av efterlevnad av dessa föreskrifter. Avgifterna regleras i en taxa som antagits av kommunfullmäktige.

3.7 Övrig lagstiftning

Tillstånd och dispens enligt föreskrifterna i detta beslut fritar inte från prövning enligt annan lagstiftning. Utöver ovanstående föreskrifter gäller bland annat vad som sägs i gällande författningar och Naturvårdsverkets föreskrifter.

3.8 Ny och ersättande lagstiftning

Ny eller ersättande lagstiftning eller bestämmelser enligt förordningar, som fastställs efter beslutsdatum och som utökar skyldigheterna inom aktuellt vattenskyddsområde, gäller utöver här meddelade föreskrifter. Det gäller även definitionerna i föreskrifterna.

3.9 Uppsättning av skyltar och stängsel

Huvudmannen för vattentäkten ska se till att informationsskyltar finns uppsatta på väl synlig plats vid vägar och längs farleder som leder in och igenom vattenskyddsområdet. Skyltningen ska utformas enligt de rekommendationer som givits av ut av Naturvårdsverket m.fl. och som finns i foldern ”Utmärkning av vattenskyddsområde”.

För uppsättande av skyltar för utmärkning av vattenskyddsområde, inom ett avstånd av 50 meter från vägområdet, krävs enligt 46 § väglagen (1971:948) länsstyrelsens tillstånd. I det fall området är detaljplanlagt krävs bygglov. Inom vägområdet krävs tillstånd från väghållningsmyndigheten enligt 43 § väglagen. Uppsättning av skyltar som inte kräver tillstånd från väghållningsmyndigheten ska ske i samråd med väghållaren.

3.10 Information

Det är lämpligt att huvudmannen regelbundet informerar samtliga fastighetsägare och brukare inom skyddsområdet om här meddelade föreskrifter.

4 Allmänna lagstiftningar

4.1 Hantering av oljor, brandfarliga vätskor och övriga kemikalier

Vattentäkter måste skyddas mot vätskor som kan förorena dricksvattnet. Brandfarliga vätskor (t.ex. petroleumprodukter) är mycket besvärliga föroreningar i detta sammanhang. Det räcker t.ex. med en liter dieselolja för att göra en miljon liter vatten odrickbart. Det medför dock ingen hälsorisk att dricka vattnet vid låga halter, även om det luktar och smakar illa. Oljeföroreningar kan bli kvar under mycket lång tid (flera år) i mark och grundvatten.

Naturvårdsverkets föreskrifter om skydd mot mark- och vattenförorening vid hantering av brandfarliga vätskor och spilloljor (NFS 2021:10) gäller hantering av brandfarliga vätskor (flampunkt som inte överstiger 100°C) eller spillolja i cisterner ovan och i mark som rymmer mer än 1 m³ vätska samt rörledningar och slangledningar som är anslutna till sådana cisterner. Inom vattenskyddsområde gäller föreskrifterna för hantering av mer än 150 liter brandfarliga vätskor eller spillolja.

I föreskrifterna ställs krav på att den som avser att installera en anordning som omfattas av föreskrifterna ska informera tillsynsmyndigheten om detta. Informationen ska göras fyra veckor innan installationen påbörjas eller hanteringen inleds. Krav på kontroller finns i föreskrifter om cisterner och rörledningar för brandfarliga vätskor (MSBFS 2018:3).

I föreskrifterna anges särskilda krav som gäller inom vattenskyddsområden. Cisterner ovan mark ska ha sekundärt skydd i form av invallning. Rörledningar och slangledningar ska vara dubbelmantlade eller ha annat sekundärt skydd. Undantag från kravet gäller dock för cisterner med tillhörande ledningar i pannrum eller motsvarande i bostadshus och som är under regelbunden uppsikt, om inte tillsynsmyndigheten anger annat. Rörledning i byggnad får inte dras i eller under golv, utan ska förläggas väl synlig.

Inom vattentäktzon, primär skyddszon och sekundär skyddszon är det förbjudet att hantera mer än 150 liter brandfarliga vätskor eller spilloljor utan sekundärt skydd. Krav som ställs på det sekundära skyddet anges i föreskrifterna.

Vid påfyllningsrör för cistern inom vattenskyddsområde ska skylt med texten ”VATTENSKYDD SOMRÅDE” vara uppsatt. Skylten ska vara väl synlig och av varaktig beskaffenhet. Skylten ska även innehålla följande information: Fastighetsbeteckning, adress, volym, högsta fyllningsflöde och innehåll.

Om vattenskyddsområdets skyddsföreskrifter innehåller strängare krav än föreskrifterna gäller de kraven.

För hantering av kemikalier och/eller petroleumprodukter ska i övrigt iakttagas vad som gäller enligt 14 kap. miljöbalken (1998:808) angående kemiska produkter, lagen om brandfarliga och explosiva varor (2010:1011), lagen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (1999:381) samt förordningen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor (2015:236).

4.2 Spridning av kemiska bekämpningsmedel

I Naturvårdsverkets författningssamling, NFS 2015:2, finns föreskrifter om användningen av bekämpningsmedel inom vattenskyddsområde. Kommentarer och anvisningar till hur föreskrifterna ska tillämpas finns i Havs- och vattenmyndighetens rapport (2016:7) Tillstånd till användning av bekämpningsmedel inom vattenskyddsområde. Dessa regler gäller parallellt med skyddsföreskrifterna.

Bestämmelsen innebär att den som yrkesmässigt använder bekämpningsmedel inom vattenskyddsområde måste ha tillstånd för detta från den kommunala nämnden för miljöfrågor. Nämnden ska sedan utifrån erforderligt beslutsunderlag avgöra om tillståndet kan medges eller inte, och om tillstånd ges, också meddela under vilka förutsättningar detta gäller. Syftet med bestämmelsen är att skydda vattenförsörjningen såväl genom att förebygga föroreningar av vattentäkter som att vidta åtgärder vid förorenade täkter.

Föreskrifterna har stöd av förordning om bekämpningsmedel (SFS 2014:425).

4.3 Hantering av avfall

För hantering av avfall gäller bestämmelser enligt avfallsförordningen (2020:614).

Anläggning för återvinning, sortering, behandling eller lagring av avfall eller farligt avfall samt viss uppläggning av massor prövas av länsstyrelsen för tillståndspliktig miljöfarlig verksamhet och den kommunala nämnden för miljöfrågor för anmälningspliktig verksamhet. Gränser för anmälningsplikt regleras i miljöprövningsförordningen (2013:251). Vid prövningen ska skyddet av vattentäkten speciellt beaktas och lokaliseringen inom skyddsområdet får endast godkännas om tillräckliga skyddsåtgärder vidtas för att säkerställa att inte mark eller grundvatten förorenas. Alternativa lokaliseringar utanför skyddsområdet ska dock alltid förordas.

4.4 Transport av farligt gods

Farligt gods är sådant gods som avses i Myndigheten för Samhällsskydd och Beredskaps föreskrifter om transport av farligt gods på väg och i terräng (ADR-S) (MSBFS 2018:5). Som farligt gods räknas inte gods som är avsett för personligt bruk eller hushållsbruk eller för sport och fritid, under förutsättning att åtgärder vidtas som förhindrar att innehållet kommer ut under normala transportförhållanden

Länsstyrelsen anvisar rekommenderade transportvägar för farligt gods i särskilt beslut. Uppdatering av rekommendationerna sker löpande i samarbete med kommunen och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Reglering av transport av farligt gods kan även ske i lokala trafikföreskrifter. Det är Länsstyrelsen, som med stöd av trafikförordningen (SFS 1998:1276), upprättar lokala trafikföreskrifter där förbud mot farligt godstransporter föreskrivs och vilka undantag som ska gälla för förbudet. En kommun kan ansöka om ändring av lokala trafikföreskrifter.

Om transporter av farligt gods sker ska det fordon som används uppfylla MSBs krav enligt ADR/ADR-S.

4.5 Avloppsanläggningar

En avloppsanläggning är enligt miljölagstiftningen en miljöfarlig verksamhet. Ägaren av en avloppsanläggning är en verksamhetsutövare i lagens mening, detta omfattar även enskilda avlopp. I miljöbalkens andra kapitel finns de allmänna hänsynsregler som varje verksamhetsutövare är skyldig att iaktta. Reglerna ställer krav på att man ska känna till de risker för miljön och människors hälsa som verksamheten kan tänkas orsaka, att man utför de skyddsanordningar och försiktighetsmått som inte är orimliga för att undvika olägenhet för människors hälsa eller miljön och att man väljer den lämpligaste platsen för verksamheten.

Det inte tillåtet att utan tillstånd anlägga ett avlopp med vattentoalett. Om man vill anlägga ett avlopp för bad-, disk- och tvättvatten krävs det i regel en anmälan till kommunala nämnden för miljöfrågor.

Havs- och vattenmyndigheten har tagit fram allmänna råd (HVMFS 2016:17) om små avloppsanordningar för hushållspillvatten upp till 25 personekvivalenter (pe) samt en tillhörande vägledning för prövning av små avlopp. Där framgår vilka krav som bör ställas enligt de allmänna hänsynsreglerna i 2 kapitlet miljöbalken vid prövning och tillsyn av enskilda avlopp. Det framgår bland annat att vattenskyddsområden är exempel på områden som uppfyller kriterierna för hög skyddsnivå enligt punkt 3, vilket medför behov av särskilda försiktighetsmått.

Anläggningars funktion ska vara acceptabel enligt den kommunala nämnden för miljöfrågors bedömning. För ändringar i avloppsanläggningars funktion som kan medföra väsentlig förändring av avloppsvattnets mängd eller sammansättning krävs tillstånd från den kommunala nämnden för miljöfrågor.

4.6 Vattenverksamhet

Enligt 11 kap. miljöbalken (1998:808) krävs tillstånd för vattenverksamhet, med vissa undantag. Med vattenverksamhet avses uppförande, ändring, lagning och utrivning av dammar eller andra anläggningar i vattenområden, fyllning och pålning i vattenområden, bortledning av vatten från eller grävning, sprängning och rensning i vattenområden samt andra åtgärder i vattenområden om åtgärden syftar till att förändra vattnets djup eller läge. Markavvattning får inte heller utföras utan tillstånd. Tillstånd för markavvattning söks vanligen hos länsstyrelsen. Mark- och miljödomstolen prövar tillstånd för markavvattning i fall som framgår av 7 kap. 19–20 §§ lagen (1998:812) med särskilda bestämmelser om vattenverksamhet. Tillstånd till övrig vattenverksamhet söks hos mark- och miljödomstolen. För vissa mindre vattenverksamheter ersätts kravet på tillstånd med att en anmälan till länsstyrelsen ska göras. Verksamheten eller åtgärden får påbörjas tidigast 8 veckor efter att länsstyrelsen har bedömt att anmälan är komplett. Länsstyrelsen kan svara på frågor angående vilka verksamheter som ska anmälas.

4.7 Energianläggningar

Energianläggningar, t ex i form av värmepumpar är en anmälnings- eller tillståndspliktig verksamhet. Anmälan/ansökan lämnas till kommunala nämnden för miljöfrågor.

4.8 Skogsbruk

Enligt Skogsvårdslagen (SFS 1979:429) och dess följdförfattning SKSFS 1993:2 gäller att ägare till skogsmark är skyldig att anmäla föryngringsavverkning som omfattar minst 0,5 ha till Skogsstyrelsen. Anmälan ska göras minst sex veckor innan. I Skogsvårdslagen anges även vilken omfattning en avverkning maximalt får ha för att definieras som röjning och gallring samt vilka övriga bestämmelser som gäller för skogsmark. Gallring omfattar även hyggesfritt skogsbruk.